

KALKULUS I. GYAKORLAT

2. ÖSSZEFOGLALÁS

• Deriválás

- Elemi függvények deriváltjai
- $(\lambda f)' = \lambda f'$
- $(f \pm g)' = f' \pm g'$
- $(fg)' = f'g + fg'$
- $\left(\frac{f}{g}\right)' = \frac{f'g - fg'}{g^2}$
- $\left(\frac{1}{g}\right)' = -\frac{g'}{g^2}$
- $(f(g(x)))' = f'(g(x)) \cdot g'(x)$
- $(f^{-1}(x))' = \frac{1}{f'(f^{-1}(x))}$

• L'Hospital-szabály

- Legyen f és g differenciálható x_0 pont valamely környezetében, és legyen itt $g(x) \neq 0$, $g'(x) \neq 0$.
Ha $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0$ vagy ∞ , akkor

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)},$$

ha a jobboldali határérték létezik.

• Függvényvizsgálat

1. $D(f)$, zérushelyek
2. $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x)$ vagy $D(f)$ szélein, szakadási pontokban jobb- és baloldali
3. $f'(x)$, $f''(x)$ (, $f'''(x)$)
4. lehetséges lokális szélsőérték helyek ($f'(x) = 0$), inflexiós pontok ($f''(x) = 0$)
5. TÁBLÁZAT! (a lehetséges lokális szélsőérték helyek, inflexiós pontok és a szakadási pontok alapján)

$$f'(x) \begin{cases} > 0 \Rightarrow \nearrow \\ < 0 \Rightarrow \searrow \\ = 0 \text{ és } f''(x) \begin{cases} < 0 \Rightarrow \text{lok. max.} \\ > 0 \Rightarrow \text{lok. min.} \end{cases} \end{cases} \quad \text{vagy} \quad \text{és } f'(x) \text{ előjelet vált}$$

$$f''(x) \begin{cases} > 0 \Rightarrow \text{konvex} \\ < 0 \Rightarrow \text{konkáv} \\ = 0 \text{ és } f'''(x) \text{ előjelet vált} \Rightarrow \text{inflexiós pont} \end{cases}$$

6. függvény grafikonja
7. $R(f)$

- **Érintő egyenlete** x_0 -ban: $y = f'(x_0)(x - x_0) + f(x_0)$

• n -edfokú Taylor-polinom x_0 pont körül

- $T_{n,x_0}(x) = f(x_0) + f'(x_0)(x - x_0) + \dots + \frac{f^{(n)}(x_0)}{n!}(x - x_0)^n = \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(x_0)}{k!}(x - x_0)^k$
- Lagrange-féle maradéktag: $\exists c \in (x_0, x) : f(x) - T_{n,x_0}(x) = \frac{f^{(n+1)}(c)}{(n+1)!}(x - x_0)^{(n+1)}$

• Integrálás

- Newton–Leibniz-szabály: $\int_a^b f(x) \, dx = [F(x)]_a^b = F(b) - F(a)$
- Parciális integrálás: $\int f'g = fg - \int fg'$
- Helyettesítéses integrálás: $x = g(t), \int f(x) \, dx = \int f(g(t)) \cdot g'(t) \, dt$
- Speciális alakú függvények integrálása:

- $\int \frac{f'(x)}{f(x)} = \ln |f(x)| + C$
- $\int f^n(x)f'(x) = \frac{f^{n+1}(x)}{n+1} + C$
- $\int f(ax+b) \, dx = \frac{1}{a}F(ax+b) + C$

- Gyökös függvények integrálása $\left(\sqrt{Ax^2 + Bx + C} \Rightarrow \sqrt{\pm \left(\frac{x \pm a}{b}\right)^2 \pm 1} \right)$:

$$\cos^2 t + \sin^2 t = 1$$

$$\operatorname{ch}^2 t - \operatorname{sh}^2 t = 1$$

$$\cos^2 t - \sin^2 t = \cos 2t$$

$$\operatorname{ch}^2 t + \operatorname{sh}^2 t = \operatorname{ch} 2t$$

$$(2 \sin x \cos x = \sin 2t)$$

$$(2 \operatorname{sh} x \operatorname{ch} x = \operatorname{sh} 2t)$$

$$\cos^2 t = \frac{1}{2}(1 + \cos 2t)$$

$$\operatorname{ch}^2 t = \frac{1}{2}(1 + \operatorname{ch} 2t)$$

$$\sin^2 t = \frac{1}{2}(1 - \cos 2t)$$

$$\operatorname{sh}^2 t = \frac{1}{2}(\operatorname{ch} 2t - 1)$$

összefüggések segítségével, $\frac{x \pm a}{b} = \sin t, \cos t, \operatorname{sh} t, \operatorname{ch} t$ helyettesítéssel